

efter. Det ene Sted noterer man, og det andet Sted modtager man. Jeg er tilbøielig til at troe, at forsaavidt Indsigelserne fra Statsrevisionen ere begrundede, og, hvad jeg antager, Thinget vil godkjende dem, og hvis da disse Indsigelser skulle skee Fyldest, da maae Commissariatets væsentligste Forretninger med Hensyn til Materiellet henlægges under en ansvarshavende Mand, som man kan kalde Chef for Orlogsværftet, og der vil da ogsaa i andre Retninger kunne indføres Forbedringer. Jeg tør imidlertid ikke fremsætte bestemte Forslag om disse Forhold; det er kun Antydninger, som jeg skal henstille til Overveelse. Endnu være det mig dog tilladt at bemærke, hvad der allerede ved tidligere Leiligheder er antydet, at det muligen vilde være heldigt, om Gods-, Fyr- og Vagervæsenet og Navigationsvæsenet blev henlagt under Indenrigsministeriet. Det forekommer mig, at Indenrigsministeriet for Tiden ikke har den levende Interesse for en for Staten saa vigtig Næringsdrift, som Skibsarten er, hvorimod jeg troer, at denne Interesse vilde vækkes, naar disse Sager, der allerede i og for sig naturligt henhøre under Indenrigsministeriet, bleve henlagte til det, og hvis dette skete, vilde de Forretninger, som laae under Marineministeriet, dog vist endnu meget kunne simplificeres. — Jeg har ved at sammenligne de 2 sidst afslagte Statsregnskaber seet, at den 31te Marts 1868 eiede Livrente- og Forsorgelsesanstalten godt og vel 100,000 Rd. i Obligationer fra Creditforeningen for Landeieendomme i Sjælland, men at den Aaret efter, den 31te Marts 1869, kun eiede nogle Tusinde af dette Papir, men derimod for 232,000 Rd. Prioritetsobligationer i den sjællandske Jernbane. Det er ikke betydelige Summer, her er Tale om, men det forekommer mig, at den Tanke paa-trænger sig, og man faaer et Indtryk, som om de jydskke Papirer havde mindre Værd eller laae fjernere for Bestyrelsen end den sjællandske Jernbanes Papirer. Det kan maaskee let forklæres, men, som sagt, man faaer det Indtryk, som jeg har nævnt. Nu er der vel godt 3 Millioner Rd. af Livrente- og Forsorgelsesanstaltens Midler, der ere udlaaente efter de samme Regler, som gjælde for Umyndiges Mid-

ler; men det ligger ikke saa fjernt at nære Frygt for, at disse 3 Millioner ere fordeelte altfor ulige over de forskjellige Landsdele og nærmest anbragte der, hvor Institutet er beliggende. Dette kan ogsaa være urigtigt; jeg giver kun disse Antydninger, fordi jeg nødig vil, at det skulde kunne siges, at man i Anbringelsen af disse Beløb, som Livrente- og Forsorgelsesanstalten eier — den er at betragte som Statens egen Kasse; thi den er garanteret af Staten — gif frem paa en saadan Maade, at somme Provindsler i Landet foruvedtedes derved. Det er iøvrigt vist, at de ringe Beløb, der ere udlaaente til Communer, ikke ere forøgede i det af mig omtalte Finantsaar; man har altsaa kunnet aflaae en heel Række af Begjæringer om Laan fra Communer, gode Laan, som t. Ex. til Opførelse af Fattiggaaarde osv., til samme Tid som man havde Penge — saaledes fremstiller det sig for mig — til Anskaffelse af sjællandske Jernbaneobligationer, naaget jeg tør antage, at det sjællandske Jernbaneselskab har ved de Love, der ere udkomne, modtaget saa store Begunstigelser af Staten, at det ikke maa trænge til Mere. Jeg troer, at Udskilligt af det, jeg her har hentydet til, kan finde en temmelig naturlig Forklaring; men da der dog paa adskillige andre Punkter i vort offentlige Liv synes at være en Tendents til at fjerne jydskke Interesser med Hensyn til Pengevæsenet noget mere, end vedholdt er, fra det egentlige Hovedsæde for saadanne Omsætninger, har jeg troet at maatte antyde det. Jeg skal dermed slutte og bede undskyldt, at dette Foredrag er blevet noget længere, end jeg havde ønsket.

Krigsministeren: Jeg har ikke begjært Ordet for at imødegaae den sidste erede Taler med Hensyn til hans Ytringer om Udgifterne til Forsvarsvæsenet eller med Hensyn til hans Udtalelser om Indquarteringen i Kjøbenhavn og angaaende Afhændelsen af Kjøbenhavns Fæstningsværker til Kommunen i Kjøbenhavn. Der er kun eet Punkt, med Hensyn til hvilket jeg ønsker allerede paa dette Stadium at give en Opløsning for at forebygge, at der skal reise sig en Discussion med Hensyn dertil under vigtige Forudsæt-